

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Folkethinget. N° 16.

Femte Session.

Tiende Møde.

Løvedagen den 15. October.

(Forsk.)

Formanden: Da Ingen yderligere ønsker at yttre sig, skal jeg ansee Forespørgselen for sluttet, og gaae over til det sidste Nummer paa Dagsordenen: Forslag til Lov angaaende Toldbegunstigelser med Hensyn til Vand- og Gasledninger samt andre store Anlæg for Communes Regning. Forslaget findes trykt i det omdeelte Anhang. Discussionen er aabnet.

Müller: Den Lov, som for en rimelig Tid siden blev vedtagen, hvorved der indrømmedes Odense By Toldfrihed til Anlægget af Gas- og Vandledninger, har havt den Virkning, at denne Commune er bleven forsynet med disse heldbringende Forbedringer. Toldbeløbet, som vilde have været at yde af Odense Commune, hvis hvin Lov ei var givet, kan beregnes til omtrent 20,000 Rbd. Det tør vel antages, at Kommunen ikke vilde have magtet at udføre Foretagendet, hvis denne Told skulde have været erlagt. Denne og andre sig dertil knyttende Betragtninger maa have ledet det høitærede Thing, da det efter endeel Forhandlinger gik ud paa at moderere Toldafgifterne for alle nye Anlæg af lignende Slags for samtlige Communer i Landet. Det Lovforslag, der kom til endelig Behandling i begge Thingene, og antoges eenstemmigt i dette Thing i December forrige Aar, bestemte en Nedsættelse af Tolden til 5 pCt. af Værdien af Materialer, Maskiner og Redskaber til slige Anlæg for en Communes Regning.

Thinget har dermed vistnok havt til Niemed at bidrage Sit til at fremme disse Foretagender. Det har ogsaa havt den Følge, at endeel af Landets Byer er gaaet ind paa den Leilighed, som tilbød sig for dem til at forbedre Tilstanden i forskjellige Henseender ved Gas- og Vandledninger. For Diebløkket bygges der Gasværker i Aalborg, Aarhus, Randers, Helsingør og Ålbens, og om føie Tid vilde Viborg og Veile være paa samme Punkt. Vandledninger ere under Arbejde i Aalborg og Veile, Alt efter Contracter af Jan. Maaned d. A. mellem Communerne og vedkommende Entrepreneurer, der navnlig lyde paa, at Communerne have at bære Toldafgifterne. Der forhandles om Anlæg af Gasværker i Holbek, Roestilde, Slagelse og Thisted, og de ulykkelige Forhold under Epidemien i Sommer have vistnok bidraget til, at Randers, Helsingør, Nykjøbing paa Falsler og Nyborg ligeledes søge ved Ledninger at skaffe sig godt og rigeligt Vand. Da denne Sag sidst blev forhandlet, var, som jeg før har bemærket, Meningen bestemt udtalt i dette høitærede Thing for at nedsætte Tolden til 5 pCt. Man er vistnok berettiget til at antage, at de førte Underhandlinger ikke vilde være blevne afsluttede eller, forsaavidt de ikke ere afsluttede, vilde være blevne fremmede til det Punkt, hvorpaa de nu staae, naar man ikke efter Gangen af Forhandlingerne her i Salen havde antaget, at det maatte anses for utvivlsomt, at det sidste Gang i Jan. d. A. i Folkethinget behandlede Lovudkast inden Foraaret vilde være bleven Lov. For at Communerne, hvoraf nogle, s. Ex. Aalborg og Helsingør, allerede fra Udlandet have modtaget ikke ubetydelige Dele af Materialet til de Anlæg, hvor om de